

Sygn. akt VU 429/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 maja 2013 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSR del. Urszula Sipińska-Sęk

Protokolant st.sekr.sądowy Zofia Aleksandrowicz

po rozpoznaniu w dniu 31 maja 2013 roku w Piotrkowie Trybunalskim

sprawy z wniosku J. Z.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o rentę rodzinną

na skutek odwołania J. Z.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T..

z dnia 28 lutego 2013 r. sygn. (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt V U 429/13

UZASADNIENIE

Wnioskodawczyni J. Z. wystąpiła w dniu 25 stycznia 2013 roku do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. z wnioskiem o przyznanie prawa do renty rodzinnej po zmarłym w dniu 10 grudnia 2012 roku mężu - D. Z..

Decyzją z dnia 28 lutego 2013 roku organ rentowy odmówił wnioskodawczyni prawa do renty rodzinnej. W uzasadnieniu wskazano, że nie ma podstaw do przyznania świadczenia zgodnie z art. 70 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, gdyż między wnioskodawczynią, a jej mężem D. Z. wyrokiem z dnia 25 czerwca 2004 roku orzeczona została separacja, a w chwili śmierci męża wnioskodawczyni nie miała prawa do alimentów z jego strony ustalonych wyrokiem lub ugodą sądową.

W odwołaniu z dnia 21 marca 2013 roku J. Z. wniosła o jej zmianę i przyznanie prawa do renty rodzinnej. W uzasadnieniu podniosła, że jej obecna sytuacja finansowa jest bardzo trudna, jej mąż opłacał składki na ubezpieczenie przez trzydzieści lat, a zatem przyznanie jej renty na rok czasu, nie będzie stanowiła dużego obciążenia dla Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania.

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

ustalił co następuje :

J. Z., urodzona w dniu (...), złożyła w dniu 25 stycznia 2013 roku wniosek o przyznanie jej renty rodzinnej po zmarłym w dniu 10 grudnia 2012 roku mężu D. Z..

(dowód: wniosek o rentę rodzinną - k. 1-5 akt ZUS, odpis skrócony aktu zgonu k. 10 akt ZUS)

D. Z. i J. Z. zawarli związek małżeński w dniu 9 października 1982 roku.

Prawomocnym wyrokiem z dnia 25 czerwca 2004 roku w sprawie I C 725/04 Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim orzekł między J. Z. i D. Z. separację.

(dowód: odpis zupełny aktu małżeństwa – k.4 akt I C 725/04, wyrok z dnia 25.06.2004r. k. 13 akt I C 725/04)

W dacie zgonu D. Z. był zatrudniony w (...) S.A. Oddział Kopalnia (...).

(dowód: świadectwo pracy k. 6 akt ZUS)

J. Z. przed dniem 10 grudnia 2012 roku nie miała ustalonego prawa do alimentów ze strony męża, nie doszło również do zniesienia separacji.

(okoliczność bezsporna)

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

zważył co następuje :

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 65 ust.1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity - Dz.U. z 2004r., Nr 39, poz. 353 z późn. zm.) renta rodzinna przysługuje uprawnionym członkom rodziny osoby, która w chwili śmierci miała ustalone prawo do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy lub spełniała warunki wymagane do uzyskania jednego z tych świadczeń. Przy ocenie prawa do renty przyjmuje się, że osoba zmarła była całkowicie niezdolna do pracy.

Wdowa, zgodnie z treścią art. 70 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, ma prawo do renty rodzinnej, jeżeli:

1)w chwili śmierci męża osiągnęła wiek 50 lat lub była niezdolna do pracy albo

2)wychowuje co najmniej jedno z dzieci, wnuków lub rodzeństwa uprawnione do renty rodzinnej po zmarłym mężu, które nie osiągnęło 16 lat, a jeżeli kształci się w szkole - 18 lat życia, lub jeżeli sprawuje pieczę nad dzieckiem całkowicie niezdolnym do pracy oraz do samodzielnej egzystencji lub całkowicie niezdolnym do pracy, uprawnionym do renty rodzinnej.

Prawo do renty rodzinnej nabywa również wdowa, która osiągnęła wiek 50 lat lub stała się niezdolna do pracy po śmierci męża, nie później jednak niż w ciągu 5 lat od jego śmierci lub od zaprzestania wychowywania osób wymienionych w ust. 1

pkt 2(art. 70 ust.2 ustawy)

Z kolei prawo do renty rodzinnej małżonki rozwiedzionej lub wdowy, która do dnia śmierci męża nie pozostawała z nim we wspólności małżeńskiej reguluje art. 70 ust. 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. I tak, małżonka rozwiedziona lub wdowa, która do dnia śmierci męża nie pozostawała z nim we wspólności małżeńskiej ma prawo do renty rodzinnej, jeżeli oprócz spełnienia warunków określonych w ust. 1 lub 2 miała w dniu śmierci męża prawo do alimentów z jego strony ustalone wyrokiem lub ugodą sądową.

W wyroku z dnia 6 marca 2009r. w sprawie I UK 255/08 Sąd Najwyższy wyjaśnił, że pojęcie „małżonki rozwiedzionej” użyte w art. 70 ust. 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS obejmuje również małżonkę pozostającą w separacji, bowiem w myśl art. 61⁴ § 1 krio orzeczenie separacji ma takie skutki jak rozwiązanie małżeństwa przez rozwód, chyba że ustawa stanowi inaczej. Odstąpienie od tej zasady możliwe jest jedynie na mocy wyraźnej ustawowej

regulacji. Regulacji takiej nie zawiera art. 70 ust. 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Zaniechanie odrębnego uregulowania konsekwencji separacji dla potrzeb renty rodzinnej oznacza konieczność korzystania z generalnej zasady z art. 61⁴ § 1 krio. Wynika z tego, że małżonka pozostająca w separacji, tak samo jak małżonka rozwiedziona, ma prawo do renty rodzinnej jedynie wówczas, gdy zostały spełnione przesłanki z art. 70 ust. 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, a zatem gdy miała ona w dniu śmierci męża prawo do alimentów z jego strony ustalone wyrokiem lub ugodą sądową (podobnie Sądu Najwyższy w wyroku z dnia 9 sierpnia 2007r. w sprawie I UK 67/07 (OSNP 2008/19-20/297), .

Renta rodzinna, o której mowa w powyższym przepisie stanowi bowiem kontynuację prawa do alimentów. Dlatego rozwód i separacja lub niepozostawanie we wspólności małżeńskiej wyłączają uprawnienia do renty rodzinnej po zmarłym (byłym) mężu, jeżeli osoba uprawniona nie legitymuje się tytułem egzekucyjnym dotyczącym zasądzonych na jej rzecz alimentów.

W będącej przedmiotem osądu sprawie J. Z. w chwili śmierci swojego męża D. Z. pozostawała z nim w separacji orzeczonej prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Piotrkowie Tryb. z dnia 25 czerwca 2004 roku w sprawie I C 725/04.

Dla oceny jej uprawnień do renty rodzinnej ma zatem zastosowanie art. 70 ust. 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, który wymaga legitymowania się wyrokiem lub ugodą sądową przez małżonka pozostającego w separacji w zakresie ustalenia na jego rzecz alimentów od zmarłego małżonka. Tymczasem J. Z. takiego tytułu egzekucyjnego nie przedstawiła, co wyklucza jej prawo do alimentów stosownie do treści art. 70 ust. 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Małżonka rozwiedziona, która w chwili śmierci byłego męża nie miała ustalonego prawa do alimentów wyrokiem sądowym lub ugodą sądową, nie ma prawa do renty rodzinnej po byłym mężu, nawet w przypadku dalszego pożycia byłych małżonków po rozwodzie (por. wyrok Sądu Najwyższego z 16.03.1999r., II UKN 521/98, OSNAPiUS 2000, nr 9, poz. 373). A zatem nawiązanie ponownych więzi między małżonkami, co sugeruje wnioskodawczyni w piśmie złożonym razem z wnioskiem o rentę rodzinną (k. 11-12 akt rentowych), nie prowadzi do restytucji wspólności małżeńskiej, gdyż bez zniesienia separacji nie mogą być przywrócone więzi formalnoprawne. Dopiero z chwilą zniesienia separacji na mocy wyroku sądu ustają jej skutki (art. 61⁶ krio).

Wnioskodawczyni nie przysługuje także uprawnienie do renty rodzinnej na podstawie art. 70 ust. 4 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Przepis ten daje prawo do okresowej renty rodzinnej jedynie **wdowie**, która nie spełnia warunków do renty rodzinnej określonych w ust. 1 lub 2 art. 70 ustawy i nie ma niezbędnych źródeł utrzymania, a nie małżonce rozwiedzionej czy małżonce pozostającej w separacji.

Biorąc powyższe pod uwagę należy stwierdzić, iż brak podstaw do przyznania J. Z. prawa do renty rodzinnej po zmarłym mężu D. Z..

Z tych względów Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie.